HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתני' [6]פיגל בקומץ ולא בלבונה לבלבונה ולא בקומץ ר' מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים [8]אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר ומודים [9]חכמים לר' מאיר במנחת חוטא ובמנחת קנאות שאם פיגל בקומץ שהוא פיגול וחייבין עליו כרת שהקומץ הוא המתיר שחט אחד מן הכבשים לאכול ב' חלות למחר הקטיר אחד מן הבזיכין לאכול ב' סדרים למחר ר"מ אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים [10]אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר [11]שחט אחד מן הכבשים לאכול ממנו למחר הוא פיגול וחבירו כשר [12]לאכול מחבירו למחר שניהם כשרים: **גמ'** אמר רב מחלוקת שנתן את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה אבל נתן הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה דברי הכל פיגול שכל העושה על דעת ראשונה הוא עושה ושמואל אמר עדיין הוא מחלוקת [13]יתיב רבא וקאמר לה להא שמעתא איתיביה רב אחא בר רב הונא לרבא [14]בד"א בקמיצה ובמתן כלי ובהילוך [15][אבל] בא לו להקטרה נתן את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה [16] את הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה ר"מ אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים [17]אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר קתני מיהא נתן את הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה ופליגי אימא וכבר נתן את הלבונה בשתיקה מעיקרא שתי תשובות בדבר [18] חדא דהיינו קמייתא ועוד התניא אח"כ תרגמא רב חנינא בב' דיעות [19]ת"ש [20]בד"א בדמים הניתנין על מזבח החיצון אבל דמים הניתנין על מזבח הפנימי כגון מ"ג של יום הכיפורים ואחת עשרה של פר כהן משוח ואחת עשרה של פר העלם דבר של ציבור פיגל בין בראשונה בין בשניה ובין בשלישית ר"מ אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכ"א [21]אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר קתני מיהא פיגל בין בראשונה בין בשניה ובין בשלישית ופליגי וכי תימא ה"נ בשתי דעות הניחא [22]למאן דאמר בפר ואפי' בדמו של פר אלא למ"ד בפר ולא בדמו של פר מאי איכא למימר [23]אמר רבא הכא במאי עסקי' כגון שפיגל [24]בראשונה ושתק בשניה ופיגל בשלישית דאמרי' אי ס"ד כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה מיהדר פגולי בשלישית למה לי מתקיף לה רב אשי מידי אלא אמר רב אשי הכא במאי עסקי' כגון שפיגל בראשונה ובשניה [25]ובשלישית דאמרי' אי ס"ד כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה מיהדר פגולי בשניה [26] (ובשלישית) למה לי והא פיגל וקסא דרביעית מאן דכר שמה וכאן פירש בקונטרס שפיגל בראשונה ובשניה ושתק בשלישית ואם תאמר א"כ קשיא מידי שתק קתני כדאקשינן לעיל ומאי לעיל דשתק באמצעית הוה ליה לפרושי טפי כיון דראשונה ושלישית במחשבה ושניה בשתיקה ולהאי פי' חשיב כל הזאות [27]המזבח הזהב באחת שבע דטיהרו וד' דקרנות וכן משמע בפרק הוליאו לו (יומא דף פא.) דתניא וכפר את הקדש זה לפני ולפנים ואת אהל מועד זה היכל ואת המזבח כמשמעו משמע דחשיב מזבח כפרה אחת [28] עוד קאמר התם מכאן אמרו כו' עד גמר מתנות שבהיכל ונשפך הדם יציא אחר ויתמיל במתנות המזבח ונתן מקצת מתנות המזבח ונשפך הדם יציא אחר ויתמיל בתחילה אצל לא קתני גמר ד' קרנות ונשפך הדם יציא אחר ויתמיל [29]בטהרו ר' דכולהו חשיבי כאחת וקשה דלקמן קאמר (ג"כ) משכחת לה בד' פרים וד' שעירים פירוש חד מהזאות דבין הבדים וחד מהזאות דפרוכת וחד מהזאות דקרנות וחד מטיהרו אלמא לא חשיבי כחד הזאות דקרנות וטיהרו ושמא סגיאה ליה שייריס מעכבין הוי חד בשביל שייריס ולפי זה נוכל לגרוס כאן שפיגל בראשונה ובשניה ושלישית וכן כתוב בספר רביו גרסה ובפרק בית שמאי (זבחים דף מג.) וחשיב חלי מתיר משום דאין שייריס למעכבה ואם תאמר הא בעל כרחיה אלי תנא סבר שייריס לא מעכבי מדלא חשיב אלא מ"ג דהסוא דסבר שייריס מעכבי חשיב חדא טפי כדמוכח בסמוך ויש לומר דלף על גב דשייריס מעכבי לא חשיב [30] אלי תנא אלא הזאות: כי

[1]**מחלוקת** וכן אמר ר' יוחנן עדיין היא מחלוקת תתיב רבה וקאמר כו' רב הונא לרבה בד"א: [2]במחשבה או שנתן את: [3] חדא דהיינו קמייתא פי' נתן את הקומץ בשתיקה כו' ולמה שינה לשונו היה לו לומר [או] שנתן הלבונה [בשתיקה] והקומץ במחשבה. תו"ח: [4] תיבת ובשלישית נמחק: [5] תיבת ובשלישית נמחק: [6] מפגל הס"ד ומה"ד בקמיצה כו' בברייתא דמנחות דהבנך ג' עבודות כו' להן הלבונה הלכך: [7] איכא הולכה: [8] פיגל אפי' לרבנן בדמים הניתנין כו' בברייתא דזבחים במזבח החיצון לפי שכל דמים הניתנים במזבח החיצון שנתן מתנה אחת כיפר לפיכך הוי כל אחד ואחד מחיר שלם אבל דמים הניתנין על מזבח הפנימי שכולן מעכבי אהדדי כגון מ"ג והד"א: [9] דבין הבדים: [10] וד' דקרנות: [11] מ"ג וקסבר מערבין דם פר ושעיר קודם מתן קרנות: [12] ואפי' בדמו של פר בזאת יבא אהרן אל הקדש ותיבת שנאמר ותיבת וגו' נמחק: [13] לדידיה איכא ותיבות הוה מצי נמחק: [14] שהיה א) תיבות באותה ותיבות זבח זבוח נמחק: [15] בפיגול ומהניתן אפי' בשאר ותיבות במתנות ולא נמחק: [16] בלא זה ניחא דסני בשחיטה: [17] בסמוך [18] ויתחיל בשיהרו דכולהו חשובי כו' קאמר משכחת לה ותיבות ג"כ ליתא: [19] לא חשיב ואע"ג דצריך לחזור וליתן מתנה אחת על טיהרו כדי שיהיו שירים וא"כ אותה מתנה לא היתה כמצותה ר"ל דאינה באה אלא לקיים בדם ב) ושירים דוחאי כמצותה נעשית. תו"ח. לשון תוס' אחרות וקשה דלא קרב המתיר כמצותה וצריך להתחיל ולגמור הכל וי"ל כיון שהתחיל במתנות קרינן ביה קרב המתיר כמצותה:

[20] בד"א בדמים הניתנין כו' בבריתא דזבחים במזבח החיצון לפי שכל דמים הניתנים במזבח החיצון שנתן מתנה אחת כיפר לפיכך הוי כל אחד ואחד מחיר שלם אבל דמים הניתנין על מזבח הפנימי שכולן מעכבי אהדדי כגון מ"ג והד"א: [21] דבין הבדים: [22] ד' דקרנות: [23] מ"ג וקסבר מערבין דם פר ושעיר קודם מתן קרנות: [24] ואפי' בדמו של פר בזאת יבא אהרן אל הקדש ותיבת שנאמר ותיבת וגו' נמחק: [25] לדידיה איכא ותיבות הוה מצי נמחק: [26] תיבות באותה ותיבות זבח זבוח נמחק: [27] בפיגול ומהניתן אפי' בשאר ותיבות במתנות ולא נמחק: [28] בלא זה ניחא דסני בשחיטה: [29] בסמוך [30] ויתחיל בשיהרו דכולהו חשובי כו' קאמר משכחת לה ותיבות ג"כ ליתא: [31] לא חשיב ואע"ג דצריך לחזור וליתן מתנה אחת על טיהרו כדי שיהיו שירים וא"כ אותה מתנה לא היתה כמצותה ר"ל דאינה באה אלא לקיים בדם ב) ושירים דוחאי כמצותה נעשית. תו"ח. לשון תוס' אחרות וקשה דלא קרב המתיר כמצותה וצריך להתחיל ולגמור הכל וי"ל כיון שהתחיל במתנות קרינן ביה קרב המתיר כמצותה:

שיטה מקובצת

[1] מחלוקת וכן אמר ר' יוחנן עדיין היא מחלוקת תתיב רבה וקאמר כו' רב הונא לרבה בד"א: [2] במחשבה או שנתן את: [3] חדא דהיינו קמייתא פי' נתן את הקומץ בשתיקה כו' ולמה שינה לשונו היה לו לומר [או] שנתן הלבונה [בשתיקה] והקומץ במחשבה. תו"ח: [4] תיבת ובשלישית נמחק: [5] תיבת ובשלישית נמחק: [6] מפגל הס"ד ומה"ד בקמיצה כו' בברייתא דמנחות דהבנך ג' עבודות כו' להן הלבונה הלכך: [7] איכא הולכה: [8] פיגל אפי' לרבנן בדמים הניתנין כו' בברייתא דזבחים במזבח החיצון לפי שכל דמים הניתנים במזבח החיצון שנתן מתנה אחת כיפר לפיכך הוי כל אחד ואחד מחיר שלם אבל דמים הניתנין על מזבח הפנימי שכולן מעכבי אהדדי כגון מ"ג והד"א: [9] דבין הבדים: [10] ד' דקרנות: [11] מ"ג וקסבר מערבין דם פר ושעיר קודם מתן קרנות: [12] ואפי' בדמו של פר בזאת יבא אהרן אל הקדש ותיבת שנאמר ותיבת וגו' נמחק: [13] לדידיה איכא ותיבות הוה מצי נמחק: [14] שהיה א) תיבות באותה ותיבות זבח זבוח נמחק: [15] בפיגול ומהניתן אפי' בשאר ותיבות במתנות ולא נמחק: [16] בלא זה ניחא דסני בשחיטה: [17] בסמוך [18] ויתחיל בשיהרו דכולהו חשובי כו' קאמר משכחת לה ותיבות ג"כ ליתא: [19] לא חשיב ואע"ג דצריך לחזור וליתן מתנה אחת על טיהרו כדי שיהיו שירים וא"כ אותה מתנה לא היתה כמצותה ר"ל דאינה באה אלא לקיים בדם ב) ושירים דוחאי כמצותה נעשית. תו"ח. לשון תוס' אחרות וקשה דלא קרב המתיר כמצותה וצריך להתחיל ולגמור הכל וי"ל כיון שהתחיל במתנות קרינן ביה קרב המתיר כמצותה:

מוסף רש"י

פיגל בקומץ ולא בלבונה. ההקטרת המנחה שני מתירין יש הקומץ את הלבונה ואם הקטיר את הלבונה בשתיקה (זבחים מא:). ר' מאיר אומר פיגול. לפיכ ליה מפגלין בשעת עבודת חלי מתיר (לעיל יד:). וחכ"א אין בו כרת. כדם הוא לגיכא אבל פסול הוא מלאכול דזמיכין אלו כרת (שם). אבל נתן את הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה. וה"ה אם נתן לבונה במחשבה תחילה ואחר כך קומץ בשתיקה ובעשתה משום דעל דעת ראשונה עשה ומצמצ מפגל בכל המתיר (זבחים שם). עדיין הוא מחלוקת. על דעת ראשונה לא אמרינן אלא אם כן אמר, אף בשני, וכל מחשבה דקדשים מועיל כפה הוא (שם באמצע ד"ה כגון). **במה דברים** אמורים. בתוספתא דמנחות קתני לה בד"א שהמנחה נפגלה בעבודה אחת בקמיצה או בתן כלי בהילוך, שאין אם אלא עבודת מתיר אחד שאין קמיצה ותן כלי בלבונה, והילוך הלכן מפרש ליה דלא שייך בלבונה בא לו להקטרה. שהיא עבודת שני מתיריו נתן וכו' (שם מב:). **במה דברים** אמורים. בתוספתא דזבחים היא בד"א דבמנחה אחת פיגל, בדמים. שהיו עוטה שמתנה אחת מתרת ומפגלת בהן פיגל בין בראשונה. במתנות שלפני ולפנים בין בשניה. על הפרכת בין בשלישית. על מזבח הזהב (שם מא: מב:).

מכאן שייך לעמוד הבא

והא בין בין קתני. דמשמע אי בזו אי בזו (שם מב:). **מכדי** כרת לא מיחייב עד שיקרבו כל המתירין. שחיכלנה עבודותיו (שם). **בהרצאת** כשר כך הרצאת פסול. לא יליה המקריב (ויקרא יט) משמע אחריקה, לא תהא זריקה זו מלאה, שמע מינה דעד שיחבק הדם מתשבח פגול אליה ושומדת, מזרק הדם הוקבע הפיגול, לא מזרק הדם כגון שנפקך, בטל הפיגול, לכתיב ביה הרצאה כדמפיק גבי כשר (שם כח:). **מה הרצאת** כשר. לא קרי ליה הרצאה אלא זריקה, שהוא סוף אחרנע עבודות המתירות, אף פיגול אינו קבוע עד שיחבק הדם שהוא סוף כל המתיריו (שם) שיקרבו כל מתיריו דהיינו ד' עבודות בלא פסול מתשבח אחרת (שם יג:). **כי** הדר מדי בהיכל מיא בעלמא קא מדי. ומצמצ שלא מזרק דמו דהא מתנה אחת מהן מעכבת, דבעלמא בשחיטה אע"ג דפסלה בשחיטה והדר זרק ליה לו במחשבה לו בשחיטה, כיון דפיגל בעבודה אחת ושוב לא הוציא בו מחשבת פסול אחר, אע"פ שזריקה דמו פסול הוא, כיון דרבי רחמנא פיגול בשחיטה כדאמרן בפרק ראשון דזבחים (דף יג:) בדברים המתיריאים לרבי אליעזר הכמוהו מדבר, על כרחך בהכי אמר רחמנא לפגול חריקה זו כמו שהיא מרלה לפיגולו, וכן לרבנן דבעי מחשבה כפליה זריקה ומצמצן דמוקי נמי טעם דר"מ משום דעת ראשונה ופיגל בכל העבודה בכה"ג אמר רחמנא לפגול בלא מחשבת לפגול בזריקה אלא בהכי, אלא למ"ד משום חלי מתיר אין כאן זריקה כיון דלא נמרה במחשבת פיגול ועשה פוסק לדעת כשרה זאל הכא חלי עבודה חיל הכא חלי עבודה הוא בד' פרים. פיגל בין הבדים בכל מתנותיו ונשפך הדם, ואחו אחר והזה על הפרכת ואחר לקרנות ואחר לגיהרו של מזבח וכיון דקיימא לן בפרק יומא (דף ס). דכולן כפרה כפרה בפני עצמן ואי עבדינהו כהלכתן מתכפרה עבודה בהכי, תפיגו לרבנן דפליגי עליהו דר' שמעון ור' אלעזר בנשפך הדם בתחלה ובמתנות המקום שבמזבח בין מתחיל בהרמיגין הדם הלכך הכא נמי פיגל שהרי קרבו מתיריו של כל אחד ונגמרה העבודה בתיריו, אבל כפר אחד מודה ר"מ דלא פיגל משום דלא גמר זריקה מעולה לפיגולי מרצה. כי היכי דאם חשב בשחיטה קרי לה לזריקה דם הפסול הזה קרבו מתיריו לרצות לפיגולו, כי חשיב ליה נמי בחלי זריקה ומתן בחלי כל זמן שלא עירב במחשבה אחרת הוי ריצוי לפיגול (זבחים מב:). מערבין לקרבות. מערבין דם פר בדם שעיר בשבת ליתן מתנות קרבות מזבח הפנימי אין מערבין. דמשמע ליה דלקח מדם הפר ומדם השעיר מכל אחד בשביל עצמו (יומא נז:). **הא** כמ"ד שייריים **לא** מעכבי. רבי עקיבא סבר שייריים לא מעכבי וה"ק אם כפר עיקר המתנות כלה ואפי' לא שפך שייריים ורבי יהודה סבר מעכבי והכי קאמר אם כלה הכל אין הכפרה של מתנות כפרה (יומא ס:). **ורקיים**"ל **דבחצי מתיר בפליגי.** ואפלו אלי מתיר הוא דשחיטה בשני הסימנין היא (פסחים סג.).

עין משפט נר מצוה

יט א מיי' פט"ז מהל' פסולי המקדש ז [ועי' רש"ק שם אם אין]:

כ ב מיי' שם הלכה י:

כא ג מיי' פי"ז מהל' פסולי המקדש הלכה יד:

כב ד מיי' שם הלכה טז:

כג ה מיי' שם הלכה יח:

כד ו מיי' שם פט"ו הלכה ח:

כה ז ח מיי' שם פי"ז הלכה ג כ:

א) בגמרא נלפא ד"ל סביה זבוח פאותו שעה ותיבת זבח נמחק וכמו שהגיה הל"ק: ב) אולי צ"ל לקיים כמה מצות שירים והשיריים בוודאי ממצותה עצמה: